

KRAKUS.

PIĄTEK 29. LISTOP: 1822, Nr. 241.

KRONIKA NARODOWA.

Roku 1466, *Przymierze z Prussami w Toruniu.*

NOWOSCI ZAGRANICZNE.

HISZPANJA. Oto są najświeższe doniesienia o wypadkach zaszłych teraz w Hiszpanii, gdzie oba wojska rozpoczęły nakoniec stanowcze walki: I. *Z Bajonny* 3 *Listopada.* -- Po utraceniu twierdzy *Castel Follit*, zdobytej przez jenerała Minę, -- główny korpus wojska wiary, dowodzony przez jenerałów *Eroles, Romagosa* i *Miralles,* cofnął 25 Października pod *Los Tora*, podług wszelkiego podobieństwa, z zamiarem uderzenia napowrót na to miejsce; ale jenerał Mina przewidział to zawczasu i 26*go,* na czele 2500 ludzi zajął mocne stanowisko pod *Castel Follit.* -- Poświęcił on wszystkie na to usiłowania, aby mógł nieprzyjaciela do stanowczej bitwy nakłonić. Lecz niemogąc inaczej dopiąć tego zamiaru, i doczekać się go w miej-

scu, uderzył sam, na wojsko wiary pod *Los Toro*. Niektóre korpusy rojalistów walczyły z nieustraszoną odwagą; lecz zręczne obroty Miny, niebawem przymusiły je do ucieczki. — Kto tylko mógł, uchodził. Jazda jenerała Miny sprawiła wielką rzeź w szeregach uchodzących wojsk Eolesa, który z 200 kiryssyerami musiał się sam ratować ucieczką. Wojsko wiary utraciło w tej rozprawie wybór swoich żołnierzy. — Konstytucyoniści walczyli z wielkiem męztwem: prawie wszyscy adjutanci Miny są ranieni. — II. *Z Bajonny 5 Listopada*. Po siedmnastu dniowych utarczkach z wojskiem Espinozy, został Quesada mający 3000 ludzi przymuszony do stoczenia bitwy pod *Los Arcos*, gdzie zupełnie pobity został. Podpółkownik jego *Aredondo*, który ważny jeden pagórek zapomniał osadzić wojskiem, którego posiadanie nadewszystko było ważne; utracił nogę i umarł na placu. Strata jego hasłem była do powszechnej ucieczki. — Wczoraj przybył tu (do Bajonny) sam Quesada z wielu swemi adjutantami, i w krótce ztąd wyjechał,- ale gdzie? niewiadomo. ,, III. *Z Paryża* 13 *Listopada*. Odbieramy tu wiadomości z Bajonny tej osnowy: ,, *Od bitwy pod* Los Arcos, *wojsko wiary zupełnie się rozprzęgło. — Wszyscy chłopi rozeszli się już do domów, a małą część żołnierzy stojących jeszcze pod* Jrati *i* Roncal *spodziewamy się tu co chwila. — Wszystkie przedsiebiorstwa liwerantów dla wojska wiary, ustały tu zupełnie.* —,, Quesada miał przybyć 6 Listopada do Bordeaux. — Pożyczka dla regencyi w Urgel zatrzymana. — IV. *Z Madrytu* 6 *Listopada*.

Na posiedzeniu Kortezow 4. b. m. czytano urzędowy rapport jenerała Miny o zwycięztwie odniesionem nad Erolesem i oddziałami jego.— Reszta wojska hiszpańskiego cierpi niedostatek broni i okrycia; największa część żołnierzy ma aksamitne kamizelki i czerwone czapki.— V. *Od granic* 6 *Listop:* Naczelny urzędnik w *Vittoria* ogłosił urzędownie: że pod *Villahoz*, dowodzca X. *Merino* na głowę pobity został.—

Ministerstwo nasze, (mówi jeden z dzienników hiszpańskich) działa otwarcie, dzielnie i w ścisłém porozumieniu. Wojska konstytucyine rozpoczęły wszędzie zaczepne działania. Wszystko pewną przyszłość zapowiada. Wiadomości o zwycięztwie Miny, zrobiły najlepszy skutek. Niebawem nadeszły oraz doniesienia o zwycięztwie jenerała *Zarko del Valle's* i *Espinozy*, których potwierdzenia oczekiwamy co chwila.— Jenerał Riego przybył 29 Października do Madrytu.— Słychać że Morillo zastrzelił się w drodze do Madrytu,— podług innych jest tam co chwila oczekiwany.— Poseł angielski ma częste i długie naradzenia z ministrem hiszpańskim spraw zagranicznych.— VI. *Z Madrytu* 7. *Listopada.* Jenerał Riego jest znowu w stolicy naszej. Stawił się on przed zgromadzenie Kortezów i złożył przysięgę. (*Niewiadomo jaką i na co?*) Nowym prezydentem Kortezow na Listopad, jest xiąże *del Parque*, zwany Lafayettem hiszpańskim; vice-prezydentem mianowano większością głosów xiędza Velasco, jednego z najzapaleńszych patryotów: a sekretarzem *Gravesa*, półkownika artylleryi, Prezydenta kommissyi wojennej Kortezów, zna-

nego z powstania wojsk na wyspie Leon. (1 Stycznia 1820) Trapista (*Frat Antonio Maragon Trepense* niema stałego korpusu, ale pisze powiększej części odezwy do wojska. -- VII. *Z Paryża* 13 *Listopada*. Wiadomości z Hiszpanii, (któreśmy powyżej umieścili,) miały tu bardzo pomyślny wpływ na papiery. Monitor donosi: że je natychmiast udzielono giełdzie, dla zaspokojenia jej troskliwości. -- Poseł hiszpański miał wyraźnie oświadczyć tutejszemu gabinetowi, że na przypadek gdyby wojska francuzkie wkroczyły do Hiszpanii, król natychmiast opuści Madryt i wyjedzie do Sevilli i Kadyxu. --

Anglia. (*z Londynu*, 15. *Listopada*.) Wczoraj odebraliśmy przez umyślnego posłańca, ważne bardzo wiadomości z Paryża, dokąd rządowa depesza z Werony została nadesłaną; po której odebraniu, była natychmiast wielka rada gabinetowa. Za niezawodną rzecz uważać należy, „ *iż teraźnieyszy stan i położenie Europy*, *przed wszystkiem* (ante omnia) *ma zostać* „*nie tykalnym*.„ — Papiery francuzkie idą w górę, i minister Villele, który będąc za utrzymaniem pokoju, chciał opuścić swóy urząd, pozostaje znowu na miejscu.— Największém staraniem jest dyplomatów angielskich, zachowanie pokoju dla Hiszpanii.—

Rozmaitości Fałszem jest, jakoby kongress miał się już skończyć.- We Włoszech rozgłaszają dziś, jakoby na królestwo neapolitańskie miał bydź przeznaczonym jeden z xiążąt domu austryackiego.-- W Londynie 9 Listopada takie było zatrwożenie na giełdzie, że nikt za najniższą cenę niechciał kupować papierowych pieniędzy.-- W Paryżu podniosły się znowu papiery.

Teatr Narodowy.

20. Jutro, komedya: *Kopciuszek*.
21. W niedzielę opera: *Zwierciadło Arkadyjskie*.
